

STICHTING
VAN DE ARBEID

Ministerie van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid
T.a.v. de heer drs. P. de Krom
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Bezuidenhoutseweg 60
Postbus 90405
2509 LK DEN HAAG
T 070 - 3 499 577
F 070 - 3 499 796
E info@stvda.nl
www.stvda.nl

Den Haag : 10 oktober 2011
Ons kenmerk : S.A.11.061.39 CL/JS
Uw kenmerk : G&VW/AA/2011/6579
Betreft : Nadere informatie m.b.t. invulling voorstel voor vervolg
project arbocatalogi

Geachte heer De Krom,

Naar aanleiding van uw reactie d.d. 14 september 2011 op de brief van de Stichting van de Arbeid d.d. 17 augustus jl., waarin een nadere invulling is gegeven op het voorstel voor een vervolg op het project arbocatalogi onder de titel *Arbocatalogi: borging, uitbreiding en ontwikkeling*¹, hebben sociale partners nog eens intensief met elkaar van gedachten gewisseld over een zinvol vervolg op dit project.

Sociale partners hechten er groot belang aan dat de uitkomsten van het project arbocatalogi 2007-2010 de komende jaren zo goed mogelijk op decentraal niveau worden geborgd, geïmplementeerd en uitgebreid. De inzet van sociale partners op centraal niveau is erop gericht dat sociale partners op decentraal niveau in ondernemingen en/of sectoren en branches activiteiten kunnen ondernemen om de arbeidsomstandigheden in de ondernemingen te verbeteren.

De Stichting van de Arbeid ziet het blijven stimuleren van sociale partners op decentraal niveau om bestaande arbocatalogi te implementeren en te borgen als eerste prioriteit. Daarnaast gaat haar aandacht uit naar uitbreiding van de branche-arbocatalogi indien prioritaire arborisico's ontbreken. Tot slot wil zij de komende periode branches waar nog geen sprake is van arbocatalogi stimuleren om de ontwikkeling van nieuwe arbocatalogi op zich te nemen.

---

¹ Brief d.d. 17 augustus 2011 van de Stichting van de Arbeid (referentie S.A.11.052.50 JM/CL) en de daaraan voorafgaande brief d.d. 25 mei 2011 van de Stichting van de Arbeid (referentie S.A.11.034.19 JM/JS).

Naast de bovenstaande taken die de Stichting voornemens is op zich te nemen, zien sociale partners ook voor de overheid een belangrijke rol weggelegd; een rol die zich voornamelijk laat omschrijven als voorwaardenscheppend. Betrokkenen zijn van oordeel dat een voorwaardenscheppend kader nodig is voor een succesvol vervolg op het project arbocatalogi.

Daarom wordt in paragraaf 1 eerst het voorwaardenscheppend kader geschetst, waarna in paragraaf 2 de taken van sociale partners worden aangegeven. In paragraaf 3 komt de ontwikkeling van nieuwe arbocatalogi aan bod. Paragraaf 4 bevat een voorstel voor periodieke afstemming en samenwerking met de Arbeidsinspectie.

1. Voorwaardenscheppende beleidsinzet overheid

Om een goede implementatie mogelijk te maken verzoekt de Stichting van de Arbeid het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) te komen tot een digitaal signaleringssysteem waarin de volgende elementen zijn opgenomen:

1. Per risico, ‘met een druk op de knop’, kan een overzicht worden verkregen van oplossingen die in de bestaande catalogi zijn opgenomen.
2. Versterking van de koppeling arbocatalogi-RI&E-instrumenten, waarbij werkgevers de mogelijkheid krijgen hun ingevulde en volledige RI&E op digitale wijze aan te bieden aan de Arbeidsinspectie (AI). Deze RI&E is waar nodig en mogelijk met behulp van de arbocatalogus ‘gevuld’ en geaccordeerd door de medezeggenschap. Door dit te doen worden bedrijven voor de looptijd van deze RI&E gevrijwaard van steekproefsgewijze controle door de AI. Bedrijven die actief zijn, worden op deze wijze beloond voor goed gedrag.
3. Branches melden zelf hun catalogus aan in het digitale systeem. Op deze wijze wordt inzicht verkregen in welke branches actief zijn, waar catalogi worden aangepast en welke risico’s er in catalogi zijn beschreven. Monitoring vindt als het ware ‘vanzelf’ plaats.
4. Het signaleringssysteem dient decentrale partners op brancheniveau tijdig te wijzen op situaties op basis waarvan de arbocatalogus opnieuw ter toetsing aan de AI dient te worden aangeboden. Nieuwe wet- en regelgeving, maar ook een vernieuwde stand van de techniek in een sector, kan immers aanleiding zijn om de bestaande catalogus opnieuw ter toetsing aan te bieden aan de AI. Ook kan de AI vanuit een dergelijk systeem sectoren en branches wijzen op mogelijk verouderde catalogi. Met dit onderdeel uit het signaleringssysteem wordt invulling gegeven aan een degelijke borging van de catalogus.

Werkgevers en werknemers vinden het, met het ministerie van SZW, van groot belang dat de getoetste en goedgekeurde arbocatalogi geïmplementeerd, uitgebreid en geborgd worden. De borging van arbocatalogi vindt plaats via verschillende wegen. Bedrijven en branches die gebruik maken van een bestaande arbocatalogus dienen ervan verzekerd te zijn dat de inhoud van de betreffende arbocatalogus actueel is. Dat wil zeggen dat deze voldoet aan de stand der techniek en aan bestaande wetgeving.

Een hierboven beschreven digitaal borgingssysteem dat betrouwbaar is en gemakkelijk

te gebruiken is door decentrale sociale partners, geeft mogelijkheden om de catalogus uit te breiden, te implementeren en actueel te houden.

Nu meer dan 150 branches een arbocatalogus hebben ontwikkeld, is er een schat aan informatie tot stand gekomen waar alle branches van kunnen profiteren. De lijst van prioritaire arborisico's die reeds door en voor branches is ontwikkeld, is relatief groot en is zeer waardevol. Er is al eerder een aanzet tot inventarisatie gegeven² maar het ontbreekt nog aan een goede actuele (digitale) ontsluiting van alle reeds beschreven prioritaire risico's. Dit kan via een digitale database als onderdeel van het digitale signaleringssysteem. Hierin dienen de oplossingen voor (veel voorkomende) prioritaire arborisico's opgenomen te worden. De reeds beschreven arborisico's van de bestaande én goedgekeurde arbocatalogi leveren de basisinformatie voor de database. Op deze manier kunnen sociale partners op decentraal niveau op een eenvoudige en relatief goedkope wijze hun arbocatalogus uitbreiden. Decentrale sociale partners dienen het betreffende arborisico nog slechts aan te passen aan de sector- en/of bedrijfspecifieke eisen. Het ligt voor de hand om de database via het bestaande www.arboportaal.nl te ontsluiten.

Dit voorstel laat onverlet dat sociale partners op branche-niveau primair zelf verantwoordelijk zijn voor het actueel houden van de eigen catalogus. Een digitaal hulpmiddel zoals omschreven, geeft echter steun en sturing aan de taken die horen bij dit proces.

Omdat bovenstaande taken naar het oordeel van de Stichting behoren te liggen bij de overheid, is het gevraagde subsidiebudget drastisch verlaagd.

2. Taken sociale partners

Sociale partners in de Stichting van de Arbeid willen, zoals hierboven beschreven, uiteraard ook zelf verantwoordelijkheid blijven dragen voor een verder succesvol verloop van het project arbocatalogi.

De Stichting wil graag de volgende taken in de periode 2012-2013 ter hand nemen:

2.1 Versterking van de koppeling tussen arbocatalogi en RI&E-instrumenten

Werkgevers zijn verplicht om een RI&E op te stellen. Voorafgaand hieraan is het raadzaam als de werkgever samen met zijn medezeggenschapsorgaan het bedrijf checkt op de arboaanpak. Een bruikbaar instrument hierbij is de *ArboFocus*.

Dit instrument is in het kader van het project arbocatalogi ontwikkeld door AWWN, De Baak, SBI en FNVFormaat. Het betreft een digitaal instrument dat de werkgever en zijn medezeggenschapsorgaan ondersteunt bij het vaststellen van prioritaire risico's en bij het gebruik van maatregelen die staan in de branche-arbocatalogus. Het bevordert bovendien de samenwerking tussen de werkgever en zijn medezeggenschapsorgaan op het gebied van arbeidsomstandigheden. Aan dit instrument zouden branchespecifieke 'zelfcheck-

---

² Zie *Oplossingen uit reeds bestaande arbocatalogi*: www.dearbocatalogus.nl/handreikingen_arbeidsrisico's.

lijsten' kunnen worden toegevoegd teneinde de stap om over te gaan tot actie te bevorderen.

- *De Stichting zal dit proces begeleiden en dienen als 'aanjager' in implementatieprocessen.*

Daarnaast wil de Stichting van de Arbeid nagaan in hoeverre ook andere koppelingen tussen reeds ontwikkelde digitale branche-RI&E-instrumenten en arbocatalogi mogelijk zijn. Doel hiervan is dat decentrale sociale partners meer gebruik maken van de reeds ontwikkelde arbo-instrumenten.

Onderzocht dient te worden of het mogelijk is de bestaande software van de digitale RI&E-instrumenten te linken aan bijvoorbeeld het instrument van DeArbocatalogus.nl en/of andere digitale catalogi.

- *De Stichting zet onderzoek uit en begeleidt dit proces.*

2.2 Handreiking preventiemedewerker

Elk bedrijf moet ten minste één preventiemedewerker in dienst hebben die de maatregelen gericht op de veiligheid en gezondheid binnen een bedrijf kan uitvoeren. De preventiemedewerker kan een vaste medewerker zijn die deze functie naast zijn andere werkzaamheden vervult. Bij kleine bedrijven mag ook de directeur van het bedrijf als preventiemedewerker optreden.

De preventiemedewerker speelt een belangrijke rol, maar vaak is de concrete uitvoering van taken nog (te) weinig tastbaar. De preventiemedewerker is nog weinig betrokken bij de implementatie van de arbocatalogi. Daarom stelt de Stichting van de Arbeid voor om een handreiking voor de preventiemedewerker op te stellen. Deze handreiking dient tevens een checklist voor preventiemedewerkers te bevatten waarbij het gebruik van de arbocatalogi aan bod komt.

- *De Stichting laat een brochure ontwikkelen ten behoeve van de preventiemedewerker. Informatie wordt op diverse websites geplaatst. Centrale sociale partners verspreiden de brochure actief onder hun achterbannen.*

2.3 Onderhoud en actualisering DeArbocatalogus.nl

Onderhoud en actualisering van de website www.DeArbocatalogus.nl is zeer gewenst, minimaal tot en met 2014. Deze website is door AWVN en MKB-Nederland ontwikkeld in het kader van het project arbocatalogi 2007-2010. De site bevat naast diverse handreikingen onder meer een webbased instrument waarmee branches op een relatief eenvoudige wijze een eigen arbocatalogus kunnen maken, een bestaande arbocatalogus kunnen voltooien en/of digitaliseren.

DeArbocatalogus.nl wordt in de nieuwe opzet een site van sociale partners gezamenlijk, onder de vleugels van de Stichting van de Arbeid. De partners dragen zorg voor de uitvoering van de bijbehorende taken zoals helpdesk en actualisering, deels ondersteund door extern advies.

- *De centrale organisaties van werkgevers en werknemers zullen de website en het webbased instrument onder de aandacht brengen bij decentrale partners. In 2014 zal worden gezien of en zo ja in welke constructie de website toegankelijk moet blijven.*

2.4 Best practices in het mkb

De meest effectieve benadering van het kleinbedrijf is kleinschalig en loopt via persoonlijk contact. Het *5x beter*-project met de verbetercoaches in de Metaalbewerking en Metalektronica, dat als aanjager was bedacht voor het daadwerkelijk gebruik van de arbocatalogus, dient vele branches als voorbeeld. Inmiddels zijn er al allerlei variaties op ontwikkeld.

De Stichting van de Arbeid wil een korte praktijkstudie laten verrichten om te achterhalen welke factoren in de combinatie *boodschap - boodschapper - ontvangend kleinbedrijf* tot een zo optimaal mogelijke effectiviteit en efficiency leiden. Onder de *boodschap* wordt nagegaan wat een arbocatalogus appellerend maakt: de kenmerken van de arbocatalogus, de accenten die worden uitgelicht of de voorbeelden die worden gegeven. Bij de *boodschapper* wordt bekeken hoe de persoonlijke benadering eruit dient te zien, welke (audiovisuele of e-) hulpmiddelen gebruikt kunnen worden, etc. Bij het *ontvangend kleinbedrijf* wordt onderzocht wat voor welke soort bedrijven belangrijk is en op welke manier.

Ervaringen met de toepassing van het RI&E instrument voor kleine bedrijven tot 25 werknemers kunnen bij deze studie zeker van nut zijn.

De Stichting van de Arbeid zoekt naar een manier om, mede op basis van deze praktijkstudie, lering te trekken uit de best practices en te komen met een goede implementatie-aanpak voor arbocatalogi. Dit gaat een stap verder dan het monitoringsinstrument waarbij de implementatiegraad wordt bekeken. Het voorstel is om een implementatieplan voor branches te ontwikkelen met als doel de implementatie onder bedrijven te vergemakkelijken en te verhogen.

- *De Stichting zet onderzoek uit, begeleidt en komt op basis van dit onderzoek tot voorlichtingsactiviteiten en een campagne rondom de (implementatie van de) arbocatalogus.*

2.5 Handreiking werkdruk en psychosociale belasting

De Stichting van de Arbeid heeft in het slotdocument³ over het project arbocatalogi geconstateerd dat in veel arbocatalogi het risico van psychosociale belasting en een aanpak van werkdruk ontbreekt. Werkdruk en de daarmee gepaard gaande psychosociale belasting is een veel voorkomend arborisico. Vandaar dat de Stichting van de Arbeid voorstelt om een handreiking *Werkdruk en psychosociale belasting* te ontwikkelen. Dat kan op basis van de reeds bestaande *Handreiking Psychosociale arbeidsbelasting (PSA) en Druk werk: !?; omgaan met werkdruk en stress*⁴.

Met deze handreiking wil de Stichting bedrijven aanmoedigen om zelf een eerste onderzoek naar werkdruk uit te voeren via gebruikmaking van een digitale tool. Inmiddels zijn er volop wetenschappelijk gevalideerde instrumenten voor een redelijke prijs en met een goed gebruikersgemak voorhanden. Hiervoor worden in de handreiking concrete handvatten geboden. De handreiking kan worden beschouwd als een vervolg op de brochure *Maak werk van vitaliteit*, die de Stichting van de Arbeid samen met het Convenant Ge-

³ Stichting van de Arbeid: *Arbocatalogus 2011: een werkend instrument*, februari 2011.

⁴ *Handreiking Psychosociale arbeidsbelasting (PSA)*, 2009. Zie www.DeArbocatalogus.nl. en *Druk werk: !?; omgaan met werkdruk en stress*, Stichting van de Arbeid, oktober 2006. Zie www.stvda.nl.

zond Gewicht heeft gemaakt⁵.

Daarnaast stelt de Stichting voor om de passende oplossingen vervolgens op te nemen in de hierboven beschreven database (digitaal signaleringssysteem) met oplossingen voor prioritaire arborisico's.

- *De Stichting laat een 'handreiking werkdruk en psychosociale belasting' ontwikkelen. De Stichting begeleidt onderzoek en opzet digitale tool werkdruk.*

3. Ontwikkeling van nieuwe arbocatalogi

Momenteel zijn er zo'n 150 getoetste catalogi. Dat betekent dat ongeveer 100 branches nog geen arbocatalogus hebben. De Stichting van de Arbeid wil uitbreiding van het aantal arbocatalogi blijven stimuleren.

3.1 Ondersteuning branches bij ontwikkeling nieuwe arbocatalogi

Branches die een nieuwe arbocatalogus willen ontwikkelen, moeten ergens terecht kunnen met vragen over de arbocatalogus. Tevens zullen zij behoefte hebben aan betrouwbare, praktische software om snel, eenvoudig en zonder al te veel kosten een arbocatalogus samen te stellen. Sociale partners op centraal niveau kunnen (deels) als helpdesk en vraagbaak fungeren. Bovendien is DeArbocatalogus.nl is in dit kader een zeer nuttig instrument om decentrale sociale partners bij te staan bij de totstandkoming van een eigen arbocatalogus.

4. Afstemming met de Arbeidsinspectie

De Stichting van de Arbeid stelt voor om periodiek (vier keer per jaar) overleg te voeren met de AI over de stand van zaken ten aanzien van de arbocatalogi. Een aspect dat daarin onder andere aan de orde dient te komen, is de vraag hoe het gesteld is met het arbo-beleid in die branches waar geen arbocatalogus is ontwikkeld.

Ook is de Stichting van plan om in de loop van 2012 een werkconferentie te organiseren in samenwerking met de AI met als doel het stimuleren en bevorderen van de implementatie van de arbocatalogus in de branches en bedrijven. De uitwisseling van best practices in het mkb zal daarbij een centrale rol krijgen.

5. Tot slot

In bijlage 1 treft u de beoogde planning voor de uitwerking van de diverse instrumenten aan. In bijlage 2 treft u de begroting aan voor de afzonderlijke activiteiten. Zodra duidelijk is welke activiteiten voor subsidiëring in aanmerking komen, zal de Stichting, analoog aan de aanpak van de arbocatalogi, een procedure voor de uitvoering overeenkomen. Zij zal bovendien regelmatig aan uw ministerie rapporteren over de stand van zaken van de verschillende activiteiten.

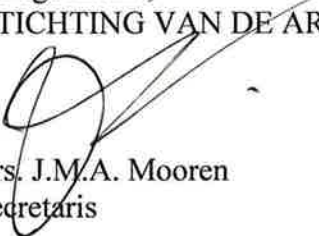
---

⁵ *Maak werk van vitaliteit – werkgevers en werknemers zetten zich op het werk in voor een gezond gewicht*, Stichting van de Arbeid en Convenant Gezond Gewicht, oktober 2010.

De Stichting wijst er hierbij op dat bij de uitwerking van dit project eveneens sprake zal zijn van een aanzienlijke financiële bijdrage van de (decentrale) sociale partners. Projectbegeleiding, voorlichtingsactiviteiten, ondersteuning van branches bij de ontwikkeling van een arbocatalogus worden grotendeels door sociale partners bekostigd.

De Stichting van de Arbeid bespreekt graag op korte termijn met u dit uitgewerkte voorstel *Arbocatalogi: borging, uitbreiding en ontwikkeling* om te bezien of bovengenoemde instrumenten en activiteiten in aanmerking komen voor subsidie. Dan kan ook besproken worden of de in de bijlage opgenomen planning van de activiteiten over de jaren 2012 en eerste helft 2013 nog wijzigingen behoeft.

Hoogachtend,
STICHTING VAN DE ARBEID

drs. J.M.A. Mooren
secretaris

Bijlage 2: Begroting 2012-2013 (bedragen excl. BTW)

	2012	2013	Totaal
Borging van bestaande arbocatalogi	€ 210.000,-	€ 90.000,-	€ 300.000,-
2.1 Versterking van de koppeling van arbocatalogi met RI&E-instrumenten Resp. 520 uur (2012) en 160 uur (2013) à € 125,- p/uur	€ 65.000,-	€ 20.000,-	€ 85.000,-
2.2 Handreiking preventiemedewerker Resp. 120 uur (2012) en 120 uur (2013) à € 125,- p/uur	€ 25.000,-	€ 25.000,-	€ 50.000,-
2.3 Onderhoud en actualisering DeArbocatalogus.nl Resp. 160 uur (2011) en 160 uur (2012) à € 125,- p/uur	€ 20.000,-	€ 20.000,-	€ 40.000,-
2.4 Best practices in het mkb Resp. 400 uur (2012) en 200 uur (2013) à € 125,- p/uur	€ 50.000,-	€ 25.000,-	€ 75.000,-
2.5 Handreiking werkdruk en psychosociale belasting 240 uur à € 125,- p/uur	€ 50.000,-		€ 50.000,-
Werkconferentie	€ 10.000,-		€ 10.000,-
Accountantscontrole	€ 10.000,-	€ 10.000,-	€ 20.000,-
Totaal	€ 230.000,-	€ 100.000,-	€ 330.000,-

Toelichting bij de begroting

Wat betreft de tarieven worden drie categorieën gehanteerd (€ 125,-, € 105,- en € 90,-). Vooraf is de uitkomst van de declaratiewaarde per uur echter moeilijk te voorspellen. Dit is onder andere afhankelijk van het gegeven of iemand uitsluitend voor een bepaald project beschikbaar is. De organisaties bepalen zelf welke categorieën, zoals genoemd, voor welke medewerker wordt gehanteerd.

Daarom is het op dit moment niet mogelijk in de begroting een dergelijk onderscheid te maken. De Stichting van de Arbeid ziet erop toe dat dit bij de verantwoording van de uren wel gebeurt.